

پیری شہزاد

پیر محمد زبیرانی

بلوچی اکیڈمی، کوئٹہ

ہمیشہ

نزار :

پیر محمد زبیرانی

بلوچ اکیڈمی

ایڈمی روڈ، کوٹہ

دوستیں حق پہ بلوچی اکیڈمی کوٹہء :

اے کتاب ء بید چہ بلوچی اکیڈمی کوٹہء جُست ء
اجازہ ء ہر رنگے کہ چھاپ کت، گیگان کت، رجھانک
چہر ء بدل ء بہاگت نہ کنت، تانکہ بلوچی اکیڈمی ء
اجازہ گرنگ نہ بونگ .

- کتاب ء نام : عہدی شہیر
- نزاروک : پیر محمد زبیرانی
- اولی رند : ۱۹۹۸ء
- لیکہ : ۵۰۰ دانگ
- بہا : ۱۰۰ کلدار
- چھاپ جاہ : قلات پرنٹنگ پریس کوٹہ
- کتابت : یوسف شاہوانی
- شنگ جاہ : بلوچی اکیڈمی . اکیڈمی رڈ . کوٹہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرحال

بلوچی اکیڈمی، مسخت، مراد بلوچی زبان و
ادب، دیرئی و بلوچی ادب، دودو، ریدگ درشان

گنگ انت، اے ردو، بلوچی اکیڈمی، بلوچی
زبان و لہزانگ، رید بلوچی قوم و بلوچستان، بارو
تہر تہریں سر حالانی سر و انگریزی، اردو، فارسی
و تہا ہم کتاب چھاپ و شنگ گنگ، پنچے کارگل و
بلوچانی علمی، ادبی، تاریخی و دودو، ریدگی مال، اڈی
راجھ گنگ و شنگ و نالان گنگ.

بلوچی اکیڈمی، اے تاں اے و ہد، ۲۱۰ کتاب
چھاپ و شنگ گنگ کہ ایشانی تھا، ۲۰ کہنیں شیرانی
کتاب انت، ماوتی کہنیں شیر، کھستہ، بتل، بجات
دودو، ریدگی میراث، رکھینگ، و اسقاگیشتر و لگوش
گور کنگا آن، اے کتاب ہم کہنیں شیرانی یک گچینیں کالے

کہ ایشی تہا گیشتر رود در آحتگی بلوچستان ء ہما شئیر
 انت کہ لے پیش ء ہج کتاب ، حالتاک و ماہتاک تہا
 ہر شنگ نہ بوتگ انت ۔ چہ ایشی ابید ایشی تہا ہنچیں
 شاعرانی شئیر اور انت کہ چد و ساری ما ایشانی شئیر

ہج جاہے ء نہ دیستگ ۔
 واجہ پیر محمد زبیرانی ء مامنت واراں کہ آئی ء
 انکس زحمت کشت ء لے پشتران ء جم گت ء
 بلوچی اکیڈمی ء راسرکت ۔

ایشیر عبدالقادر شاہ ہوانی
 کوئٹہ ۲۵ فروری ۱۹۹۸ء

لڑویں

۷۱	• شیر (جواب) شالورہی ڈوبی	۴	• سر حال
۷۵	• دوستین	۷	• شیر مست توکلی
۸۲	• گوہرام پھیر	۱۸	• بی برگ
۸۶	• چاکرے بیبرگ (جواب)	۲۲	• چاکرے (سوال)
۸۹	• جہاں خان رند	۲۲	• شیر گوہرام (جواب)
۹۸	• ریحان رند	۲۷	• عومر خان ڈوبی
۱۰۳	• میر شہداد رند	۳۳	• شہ مرید
۱۰۳	• شہ مرید جانی	۳۳	• متاگ
۱۰۷	• مائی مویم رخشانی	۴۹	• میر احمد
۱۱۳	• چاکرے رند	۵۳	• عبدالکلیم ڈوبی
۱۱۷	• منڈھی چاکرے	۵۶	• گوہرام پھیر
۱۲۳	• حسن مولانغ	۵۸	• چاکرے بیبرگ (جواب)
۱۲۶	• شلی پیغا	۶۰	• پرویز خان دریشک
۱۳۰	• سونا بخش علی رند	۶۲	• پیارا کھوسہ
۱۳۶	• ہیبتان بلیدی میر عالی	۶۶	• میر ڈوبی
۱۴۰	• تیسر دریا خان ڈوبی		

شیر مست تو کلی

وڈیرہ خیر بخش ڈوہکی

جی کریم سازیں مالکیں ستار
اڑوسی ڈاتانی درامہر بیار
گوڑوا سرار میں ہے سہدار
نیستی بت کھے پھرء اظہار
پاکساں ربء سچوین دوست دار
تھنگوین تاج بے گوریں ڈاتار
نشتغیں سراں کانہلو گنجیء
گنگلو گوغانی ، لوائیاں
دور بار یگء عمر اہیاں
گوروسی میراں سیر تو اہیناں

چھر مکھاں ما منند ۶ ۶ دہ ۶ دیساں
 تھدھڑی سیر گنجیں سوادھانی
 منجھر ۶ سر سیمین پوادھانی
 زہیراں گورٹھا کوہ ۶ در بھانی
 بتیغاں رب ۶ کھار سببانی
 زر تھد گرنڈانو نوڈ پلٹا نا
 ماں پھر اولوآن ۶ چھپا نا
 بولکھ ۶ سہرابی ہما بانا
 برفوں ہمودا کہ ہیں مہاں ہیری
 ہتھیار ہوندی بنت سلی میری
 کھو کھراں گاج گھر ۶ سیری
 واچھراں کھل ۶ بانزری بستہ

زینت پھیش دارگو اس گراں گپتھہ
 بے رتی دیر گند کھلو خیں ناں
 دیم چھو ڈیوواں بلو خیں ناں
 بر چھو آہو ء تر ہو خیں ناں
 چھلمو شاہیاں جنو خیں ناں
 دل منیٰ مجنیٰ بی ہمارو شی
 بر بیزارباں مست مدہوشی
 چلتی شف پھہ نندرخ و آزار
 گوں حیا لال ماروش کھڑے یکار
 یا علی ء مادیدعناں دوزدار
 کھاڑج پھہ حیراتاں نہ ہوشیں تھیں
 میگڑیں رنگنی روان داسیں

درست مادر گاہ، و قبول بیسیاں
 گوستھغاں کھڑے روش او مہلاں
 دزگراں جان، زیور، پٹھلاں
 گوں کہیرانی سوز تریں سولاں
 سہم، لوغانی گور و گیغاں
 درمن، دیر دوری دُر سٹاں
 دوست، پُکھ کھنی این دل داراں
 جواں میس شاہیں تاد در کھاراں
 سگھ پاک، ہر چھپا ریں یاراں
 آختو ماں کھو، ننگرین دیسیوں
 ننگر، کُل بانی سلا بیسیاں
 گوستھغاں کھڑے روشن، نیام،

گوڑا میر گندیں مُرتضیٰ خان ء
 ذات زر کھانڑے تھن گویں ہانڑے
 مارکہ ماوسی دیسی ء وسی جان ء
 اودا کہ آتائے حکام ء غا
 چہاڑداں کا چھوا گیا فینا
 شہ کھیری ء باگچہ ء کھور ء
 کوچھو ء بازار ہی ردو حرداں
 رندی دور مانڑیں بولکھ دیسٹوں
 آف داں سالے ء شریک بیٹوں
 ہردو کھورانی ہار اوار بیسا
 نہیں چند شہ ایوان بے میار بیسا
 پھاز ما پوڑیلے اڑائیں تھیں

دست خوبی گوں تھنگوں گوں
 اگر ہاں ضامن ء صحیحانی
 بیار ہاں چیزاں کھس بدستین آں
 خوب چھوڑیتوں ء براں لعلوں
 آں بہشتانی تخت مہجوداں
 شہر ہجیراں گوں شکھلین نیاداں
 رُغداں بشنایاں جھڑی غاں
 سوار ہماہاں کہ دائم سواراں
 حمیدری گفٹاراں خبرداراں
 مانڑ شہ سہرین تھنگواں باراں
 تھنگواں عرشی پارس کھاراں
 پارساں خواجہ ء ردے جوڑاں

اے بے خبراں کہ او جھڑے رُنبھاں
 نہیں پھرے گا ڈوکھو نغاں جُنباں
 گاڈواں جلدی نوکر چھگاں
 نوکراں سرکارے حکم چھوشیں
 شف پھر العلاں ہردمی روشیں
 مؤمن دین داراں دل گوشیں
 تھی جنے سامینتر شور مغاں پھاغا
 بیس میس برانی سرا بوشتیت
 حیس ریاں ماں گنگراں سالے
 چھو کہ میس قہرانی خدا مہر بے
 قیذ بندی ایس بندغاں بوڑی
 چھو کہ میرال شہ کافراں بوختہ

اودھ بودانی فلالمیں زوڑاں
 سرجمی آما دیروا آخت
 میٹروے سرڈارے نصیب بیستی
 دوست شوزی گوں لیلوین ستاں
 گوں وسی گُل بوغان کلو کیاں
 حج گوں حاجیاں حضور باساں
 چند گوں یارہ اختیار باساں
 پیر محبوب شاہ مشکل آساں
 جی ہماں استین ء عجیب رنگیں
 بڑ ز آتش سرحدیں جھڑی بنداں
 ساکھناں سلطان سرورہ محلہ
 آں اصحابانی زیارت ہندیاں

رو نگھڑے سر ماڑی سر وسنداں
 چھپرے راسوئی ڈلو ڈرنگاں
 شرگراں جوز جعفری باعناں
 بو پلو خوشبوئیں برے بُوراں
 شاں اگر درہاں کنیت سوراں
 ہاگر آئین آس آں کچھ
 ڈر بی ماچھاد چھکھا
 کچویں پکو باں اشتہ حق
 گوڑے بڑیری اُلکھو کچھاں
 لیو کھناں جاندر انڑاں ہمو گنجیں
 کھوہ جاندر انڑے نیامگی گٹھیں
 گنہہ لوہی پھ کھوہ سری سیلاں

کارنٹ کی کھور چار منداں
 پھتر بجا رہے گڑدغے ہنداں
 چاکر لڑانی پھنز و زنداں
 میرا شس محلاں بادشاہی آں
 ٹھیکسا ہراسی جھپڑ و جنگاں
 کپتھاماں زندھان غم و پند ہاں
 شکر گویا ماں قادر و رنگاں
 بدر وے بشام و گدرول بنداں
 بیگھاں و شیش گنبنغاں زیراں
 چند یہاں شیدائی سواد گیراں
 بانہزاں پیر و گھر غاڈھاراں
 سنگ سیلہاں گنبنزاں گواراں

ہر دو کھورانی ہارے شیکار میں

بڑے کھوہستان باغ بشمار میں

جہلا کھل رتج این سو ز گلزار میں

مست گشیس ساہ سڑدارے جہاں میں

شیر بیدرگ

وڈیر خیر بخش ڈوبھی

برکھساں دیر نیاد سلام بیایاں

تھنگویں سرگوں راہ گداریاں

منجلیں نیم روشے من ۽ سرباں

من دل ۽ حال مرکھو ۽ داسا

داسہ من سرواں گڑدن ۽ سیاہ ۽

پھشت ۽ من بولیں چھادر ۽ چھنڈاں

زین ۽ ماں پھیلی مڑداں شیفال

تنگا پھر دوست تہمت ۽ بنڈاں

سو دیہاں مل ۽ نو ہتھلیں کشا

پھاز ماتھاسیں دوراں ٹپلتوں

پُھشت لا کھی، ماہولیں، گپتھوں
ہٹکسو ہینار، پٹے آختاں

شونگر و ماشانگو جام سحاق سیادیں
سر مقابلوں بوں براہنغیں ڈان

پلتزی ما گوں بو چھنٹراں بستہ
جام سحاق، پھ شرفے رندی

ہمیرٹھ حوال داسو ہیر حوال گپتھیں
دوست تھئی بجھی دور خاں راہ نہیں

تھ میا ختنے جام سحاق سیادیں
تھ میا ختنے من حال نہ پھڑ سا تھاں

دل منی بازیں وز تاں پھر ننتھے
میں گور ماسیاہیں گوخ پری اس

منے گردن ہر گوشیں گردن اوریں

کھاڑچھ گوں کھاٹھار ابلانہ زیریں

بارغیں بور گوں بھمیلیں سبجاں

من دسی یارء سر جسمء گنداں

او منی ایرانی بہاں بانہیں

بیٹے کل تھہ بہا بازیں

میرنڑ گوراں تھہ شفا گوازیں

مانتھی سوہار چنفل بازیں

آختو ہلکھ گوا سر گپتھنوں

ناغمان داہیں رستمء ہلکھء

آختوس تھنوزء سرا جکتھاں

بارتھی گونجی گردنء کشاں

لمڑیں گوشہ چھرمیں جھالہ
شیفغیں پھونزہ بھنگوین پھلی

آں شغاریں موڑدانغیں مُندری
گریٹیسی ماس گریٹس وستی

گرینتھی لونغ ۽ ڈانڑیں کھولی
مُندل بشامی ۽ درزاں لیستھوں

جیریار ۽ پھہ تھہ ننگو گور تھوں
گجھڑو نیاس چھادر شیر ۽

شیر چاکر (سوال)

وڈیرہ خیر بخش ڈوبی

بور تھرا او میتی پھر اسانہاں

پھہ مہیمان ء شادہ ء روشاں

گیشتر پھہ شوہازاں شفانیاں

آں کھ میں نوشکھاں تھیر غانہ

تہگی وانغاں دئے کھندرے غاں

نوش کھدیں ماں کھ حاسر ء جم کھاں

اے بزاں کھوہیں تھوہیں شتم کھاں

جنگ و اشہ کھہ بستغیں بندے

اے منی ہسی چھوٹو پھازاں

یہ بریں شیفی من جسئی بشکاں

گوندلُ ماڑی کھا دکھناں جانِ
اں مزن ٹھپیں تھنغ مان آیاں

بے ہماں مڑ کہ وعدہ ۶۵ گڑ تھنی

کہ ہے پھر بیسی، حیسوانی؟

مس اش شاہیں قادر لُوٹھاں
صُحب پھہ سیوی پھڑیں رندی

ڈومبکیاں گوں بارغیں بوراں
دا خدا سو بے پھڑیں رنداں

شیر گوہرا (جواب)
 و ڈیرہ خدا بخش ڈوبی

اومنی بیل آمد لین یاراں
 نس لاشار و حان ستر داراں

بیائے میں دیواں کھنوں نوخیں
 آختہ شیر و شہ اترے پارے

نی کہ میں شیر تھا بخوادریسا
 چاکرے گو اس میں سرے زر تھہ

چھونوں زور اخو کھس نہ لیکھیں
 چھوں وسی مڑداں رانہ مرینی

شہ من باری و بدار نوخیں
 کھٹھٹی پوڑاں میں سہراں گہراں

من سرا جُلکھی بچپڑیناں
سموی بٹھیاں من حاطھیناں

تھوسغادلی تھر کھدیغیناں
تھچھیا تھر سنے اے نمس ریشاں

بنداں من درشکانی بڑیاں
دست تھتی بازیاں تھبیراں

آرطوانی شیر تھر اگبیاں
من بڑوتھان بنگلیاں ریشاں

بیردز لٹھے پھر گوخاں
بیرمڑی گوا میشاں بچھاریناں

در کھواں ریجاں، حسان منتهی
 اکھراں جنگوں بار تھ پھر امیرؑ

چاگر گوں ایر مائیں دل، گندی
 گوں وسی سیدی پھٹھلیں بندی

شیر عومر خان ڈوبکی

دڑیرہ خدا بخش ڈوبکی

صبحاں یا تھ کھناں پیرا

ہموجہلو جہاں گیرا

منی اہل ۽ فضل گیرا

مُریداں مشکھل ۽ شیرا

بدیں آرا کھش ۽ تھیرا

الہنیں حکم تقدیر ۽

پھلنگی آختہ شہ ۽ پیرا

گیانیں ملک جنجیرا

دریاہ نندن ہیرا

دیاناں ساونڑی ہیرا

گپتھی ملک شہ میرا

پھاسی جو نہر ہیرا

ہماں تھیغاگوں جرنیل

دُنیا زڑ تھی دل تھیہا

نئے کھی ہزارانی

کروڑیں پلڑینیاں

جسز ایں توپ تھیرانی

پھانگی دیریں پھوٹاں

دیاناں ساونڑی موٹاں

کھمیں جیکم زرتھ

دہ ۶ داں خانگڑھا آختہ
گھسٹی بچٹا گوں سلام ہا

کھویہیں کھوہ ۶ سلطانہ

رٹھانا توپ گوں ماراں

مکان من شہ پور ۶ شہر ۶

بلوچ ۶ را دست کڑدارا

گھسٹی داہیں دسرکار ۶

اڑندو ۶ سخن داسا

غزایاں چہاڑدہ گیت آٹھ

گھنری من شفا تاختہ

رعیت ۶ ہشت وہ گھستہ (۱۸)

تھنکھیں ڈھاگے دست آختہ

۱: جیب آباد ۶ پیشی ۶ نام

۲: ہند ۶ نام

تھشانہ آختغاں ڈاہی

دے دولانیس ساہی

چھڑساں شہ پچھہ دعوائی

کہیری اتب ارخان

کھڑی بیسا پھڑ ماں

مقاول بیسا گوسیاں

نہ کھوشتی گیرتھ اوو حال

جسائی شمنے لعل

مہاڈو داشتہ جفدال

سیداں تاج محمد

شہیدی کھپتہ من ہندا

نہال درکھاں کا بیٹا

پڑاں نہیں انڑ موٹا
شاوش چند رکھتری

نہ گھستی ساہ کالی

آغر ماسے جڑیں تھیا

کھیری رپتاں زواری

میاں بڈ باری

جناں جولیں کچھری

وراں بنگاں آواری

کھنن دروغ بہ تھاری

بے ساعتھے بھردانہ

سروغاں گل زر کھانہ

کھیری سوار دوڑایا

صاحب کوں بات بولایا

چٹھا میری بدل آیا

پکڑ کے راہ در استیا

کرینے داسی بگٹیء

شہزادہ مرید

وڈیرہ خدابخش ڈوبی

ننداں میں جھیراں گوں دل ء

دل کھ جواب ء داں من ء

تھہ پائے میں سرء حال نہ باں

شف کھ حن دایا روش کھڑا

رنداں کچری ء کھڑا

بندیک بستہ چا کر ء

رند کھویہیں واژہ

دوشی رگروخان چنتھہ برا

رند گہیں گل چھساں

رندے گہیں گال آختفا

دوشی جھڑ نہ جھبرے

زاریں زمستان ۶ شنفے

باچھ جھڑے تھا مس گروخ

شہیں مریدا گال کھڑا

سڑداراگہ قہر۶ نیاتے

مں اولی شنف گواہاں دماں

دوشی گروخا سیرا

سیدی سری برجاں جسی

میرچاکر۶ کھل۶ دفا

بوریں بہانڑ۶ حادرا

حانی ۶ بے دوشیں گوداں

رندے گہیں گال آختغا

پنے مواراں پُھسوا
 چھوش گشتی مارا کوا
 مے رند کھوی ہیں واڑا
 کھشتی مواراں لسترا

جنتھی پھقیرا مس سرا
 تھ شہ ۶ نئے شہی ردا

بل چاکر ۶ ماہیں جنا
 ڈن ۶ گروں میر چاکر آش

شہیں مُریدا گال کھزا
 بابو منی شہ نگرین

دریغاں موڑغ من ۶ سما لیا حسین
 رند من ہمار ۶ پُچھ کھ زمین

زہماں ملت درمیٰ جنین
 بوراں زمین کھیڑمی کھڑیں

چپا کرے ایماں چھیاں گہیں

مں دے بدیں مڑے نیاں

مں چپا کرے گور بھپ گوراں

گڈ شہہ میرے لستے

کھیل ایں مں تھرا شاں چھوٹھوا

بال بے گاں جیں دُنیا

کھٹاں بھہ میریں مندوے

حانی آریفسیں پھسا

پھیریں پھراں جان ء مٹشاں

مں گوں ہما مڑداں رداں

زور میں چھفیں کھو فغاں

میں سچ درءِ دہیں دغاں

پیر مکتی چھنڈیں تھغاں

گوں پُرسنا ہیں پنجواں

گندھاں گھڑوئے ڈھوئے سٹوں

سیا ہیں سفر کیرماں بڑا تھہ

اور اسی سال ملے جالتھاں

پنجواہ ^(۵۵) و پنج شیر گوستھاں

آں پنچھمیں بانگھورا ،

گرداں میں واز گردو کھتاں

پھر آں جنانی بانگھا

میں سیلاں کھاناں آختھاں

بیاس جیڈی امسراں
 ماں دے زمانے سیل کھنوں
 صُحوی ملنگاں سر کھنرا

ماکھ اش ایدا جاڑنسا
 خانوہ ہمودا سنجانڑنسا
 گرڈیس جیڈی امسراں

گرڈوت مس جاناں دُراہ نیاں
 ڈر دے مسیں لوہاڑیں سرء

سیلاں ہماں شخص کھناں
 بے ڈوہ پاپا زندگاں

رنداں مروشی شادہء
 رند مچ ساں دروازہء

رندس را اولی شدت ء
بوریں بہانانی در کھفا

رنداں کہ ما شرطی جزاں
گشتہ ملنگانی مسرء

بابو مناں تھیے برے
یکھے کہ داسی پرہ حشر

پھرشہ کھمان ہوش سر
دوہمی کھہ داسی چنتر

پرشتھو کھماں سہ ٹکرء
ایدا کھہ رنداں کڑکتاں

بیارے مریداں جعفا
گندوں پھقیر زور آورا

چھر گالے پھر وشی آسنا
ڈاہی سُزا دا حانلا

مار دئے مُردیاں جُغا
اڑتھہ جُغ لوہیں کھماں

اے کھماں مسیں گیغانیں
نودان نساں مینتھغاں

پھہ چھوروی، مینتھغاں
ماکھوڑ دا تواد جُغ چارٹھتیں

سہ تھیرا میریلا جتتیں
تھیرا من تھیرا دنز کھزا

سپنی اش کندھا تھیلتیں
ایداکھ رنداں کیڑو کھزا

ایش شک نہیں مُردیں پھل گدیں
ڈاہی سُز و داں حانلا

ایدا کہ رنداں پھول کھڑا
شوواں کھ کھسانا لیوب کھڑا

نشک نشانی چھے کھڑا
ٹھٹھے اود ران ، سرا

نشے نی بھروان گورا
اے تہ مُردیں پھل گدیں

پھتقیر جتھیش من کھو کھواں
حانو منا دلغ مارے

میں دو از دہیں بند ستمتھاں
درماں جنو خیس رختھھاں

داعاں من سندھال گیتھفاں

زال ۽ تھوے زال ۽ مناں

اے سنگتی ایس کھڑد مخاں

سُنج باتھ کھلات پھت پور ۽

تحت ۽ امیریں چاکرے

سُنج بات وسنیا روا

بھینگ رڑنتھی بانہڑ ۽

دیر آس امیر این مندوا

حانو آریفیں پھساش

شیرِ مستاک

خیر بخش ڈوبی

آختھغاں سندھ، کھاغذے اوٹھی
بیا او مستاک کہ لال تھرا لوٹھی

جہشِ اِشتامی گوں آلِ حسنی گاہر
اش کھرو گوانکھ آختہ پھہ انگار

آختھغاں مس تھہ چھ گوشے بھوتار
اونخیف ترندیں مر کھو سینگار

سینج کھاں میں بورا بھلاں بلکار
بسختھغاں رندی مس ہر شیش مٹھیار

پھاذس تاسیں دوراں شبتوں
پھشت لاکھیء مہو لیں گپتھوں

ہکلا ناداں میر جنء شہرء
یا خدازیں دے منی بہرء

شنگر و ماشہ آنگریں بازار
نیامغادور دور کھتت چو بدار

فلء من ماڑیء بنا بستھوں
سروسی تھنکیں گواگرء دستوں

پھہ ہماں اہو دروشیمں نوڈء
منء گپتھفا جاگو خان اناں غاں

گپتھیش منی بوریں چھادرء پاندء
گیست چہار سہریں اشرفی بوختیں

داسہ ماں جاگو اٹل ۽ غاں
 اشتیش منی بوریں چھپا در پاند

اکر انا پھم آسنے میجاں

اے منی پھا ذر ووش ملو کی

دریو ہاں کھلیت رکھتیں کھٹا

دیر نندیت ۽ یک گد ۽ تھو خا

گر کھ چھو در کیاں بڑ تھئی بڑ ۽

وش خور بیت گال کھے گوں ماں

تھم چھکے لامڑیں ورنہ

تھم چھکے آختھے پھیدا

منے چو نی پھم گھم وائ چھراں

گندنواں تھئی گھیریں سر بڑاں

گوں حُرّاسانی کھڑیں کھاڑ چھاں
 آن حرّیومی دروازواں دُر نزاں

مں جَوَاب ۽ پچھہ سمرزواں داسہ
 تھئی جاہلیں چوَنکی مں لبھیشاں نراں

گوانکھ جستی دانی ۽ سوادھانی
 بالئی ڈیوئے شمالانی

تیل کھر پاس بُندیاں ذونق ۽
 آن شفی سہ پاس گوستھفاں ذونق ۽

چھارھی پاس سار گھزادوست ۽
 آس تھئی ۽ دست آس چیرواں رزئی

از منی گہغیریں سرء بھاغا
 آستھئی گوشی گوں پوپل ۽ رکھ

پھاڑے میں دوست کھڑا ستھہ بامے
مئل آتش مار پیء بنا بوختھوں

او منی گھولانی تھہ ریں تازی
تھہ نیم شفا چہنٹھا کھڑیں و شین

من ہزار دوست دشمن نیاما
من تھہ ابری بیدیہاں کھلاں

تھہ گڑدن سا ندھی شیر پھر شناس
یا حندا گورہ لہرے پھیرار

آختھوں من گورہ و تھہ دیسوں
مئل پھہ چہبکاں تھہ لورداسوں

تھہ چہہ اگور مدوا شپنتوں
در شسا گور در بر تھہ روشاں

گند سئوں ملے دست جھڑ پانی

اومنی میان گنہوریں ہندی

من بہانانی تھرا نعل کھتت لوہار

گڈ سے ملے دست جھڑ پانی

بھیڑسے مس کھہ پچس ملے

گورگوں سہ پھاڈے جسٹو سوزے

چند یہا چھو شیں بہر نریں تازی

کھٹساں حاجوا نوابینا

داساں مادر ناکئی، لورٹھ چھانان

شیر میر احمد

وڈیرہ خیر بخش ڈوہنگی

یتھ کھاراں مہ الاہا اول مہنے لامکان
حمید مشکل کٹائیے حضرت آخر زمان

بیاتھ لوڑی ہر ضیح ۶ زیر منی گنساہ ہاں
بُر گر اہیلاں دلی یاں گوسلانی برادران

رند شہ بہ پور گنج ۶ کیج باغیں مکھراں
مستریں لونغ ڈوہنگی ۶ مہ بلوچیں نہراں

رند لاشاری لاییں تھران بستش پھنساں
بیٹے فی شیداش لڈوں دیم گیا فیس اککان

راجی راناں کھس مگنری اختنوں لونغ کھسا
گوانکھ ووجزاں تہ ایر کھوسے شو پھجواں

کھش شو اعلیٰ علم ء جھل سہریں قمبراں
سکھی تھا ساں بشیغے مکھرنی کھدیاں

دز گوناں بازو بنداں ہول ڈاودی زراں

پھا زلالیں موخ رغاں نند پھرساں مدوراں

دھل کھڑا ڈومب پھنزا ہی لڈ سا میر چا کر ء

گر ڈغا حیل مکھن شو اعیال و کھیغزراں

ریتغاں نیزی شلاناں عالم وکل جہاں ء

سیوی و ڈھا ڈر گپتیش داں نلی و آگماں

سنگر کھوہ سلیمان گپتغہ شیر و نر ء

گوہریں بھگ ڈھیانی کھاختہ داں میر چا کر ء

گر ڈو غیں بھگ ڈھیانی باو ڈھ ایس مال تھرا

مناں رنجیں تھہ گہرا ء تھغا او بدیں ساں گ سرا

چاکرے دیر زیادہ این ناگشتی بہ گوہرے
بند تھہ سوران کھورے اے کھڑے پلوے

بھگ آں چھارے ہیمینی تھہ مکھاں اندیشوا
ننگرین گہرام شہراش درکھواں کھڑے چریا

زدار تھہ بوراں وسی آں اے ہزاری مرکھواں
گوہرے بران گڈاں ناحق لاف سیریا

کھڑو وٹیکاں کفاں گوں بنیں کڑدارماں
بندساں راج ہزاری اے دودھی زیا نیغاں

شانگر گہرام تیغے شنگ میریں چاکرے
سرگلوئی آختو بیساں نیش درشتاں پھڑساں

پہلہیں سی ساں جنگ این گوہرے ہرے
درد بہرہیم این حسن کتسی میر چاکرے

چاکر اش بر اسی ہیسواں کھشتی ست گھر
 مارا شتی ایو کھی ءے اے حُرانی ساسر

کھینغی رند دیناں بازاں کھی مڑانی جھیر
 باکھی بلوچ باز بسیاریں عویض نیلاں تھر

شیر عبد الکریم ڈوبکی

و ڈیرہ خیر بخش ڈوبکی

بِسْمِ اللّٰهِ يَا كَرِيْمُ يَا تَا كَهْنَاں پَنجِيں تَن ء
 لہر میں موج ایس دلا رانوز بشامی جھڑ آں
 خواجہ اجیر و ولی ء مہ حلیفہ طالبان
 حضرت داؤد سلیمان شمس ایلی چلیکاں
 شاہ عباس شمس ایلی مُرشد ء یاد کھناں
 پڑو ء رکھ ء منی ء اے بلائیں تہمتاں
 گسو ء اولی جواباں معاف کھان واسطے قرآن
 نام سردار ء کھڑو این کلمہ و اچھٹی جہاں
 خنجر و کھاٹھار علی ء جنگ گوں جو ریں بزاں
 کلبلا کالو بلا یا لکھنہ لہمیں قرآن

آڑتھہ ملنخاں شہ حضورؐ پچھہ مسلمین داغان

رب بولی نازل بیا آختہ مہ سپارواں

ناروائی بے شرانی زڑتھہ ٹیک آں شد تھال

کھر وٹیکاں کھفاس گوں بزمیں گڑداریاں

اے وسی مشلوار گواسے اے دارغی کھسی نیاں

دوست عازیز این قریب نا حق این زور کھناں

جہندم آں چھپے کھفا قیامت ء شرمندغاں

پھنگھراں بڑطز اچڑھاناں ڈنگھراں کھوسی اٹراں

پھوڑ سروانی ترا پاناں گڑدنوونگٹ بھراں

عالم ء کھندغ من دیم ء اے شل بلجی نواں

بشت دہ مڑ براہمانی سورہاں یاد کھناں

سوہے چھپر سخی این بختووسی جوڑ این بڑاں

چھپتے نام گراں مہ پھرتی نغ گراں
 چھپتے زحم ء سہیء جگ گیزیء کل جہاں
 پڑو ء رکھ ء منیء اش بلائیں تہمتاں

شہنشاہ اکبر

 وڈیرہ خیر بخش ڈوبکی

قادر انتقد درمیان شاہ این
 مہ سہرہ صد گنج نین خدا گواہیں

منٹھہ میں سہ مڑاں ہے سا تھا شہ
 چہار میں میریں براہم، کھوہ پھر شہ

گپتھی موڑاں میں چھپھیں
 گوں وس گھر کھی شیغیں نیشاں

گت گھناں کھاٹھار، ریشوئیناں
 جہل ریشاے جینو جیفا

دہ تھیں پھیلی ۽ برو لوغ ۽
 مہ صبر کھنزا ہا سرے نوش آل

سہ صفیلی سر زہراں بتی
 جہنے ہر از می لڑ ۽ تیغیاں

ز می سماں کھوہ پشماں کھم ۽ ساٹھے
 داسہ مہ چھنگانی بہ غازی آء

دیر و آں دست دست کھنزا ہوتھاں
 اے چھہ دازے داسہ چھہ میراں
 پھر وسی سلطان میں سر حیر ۽

تیسرا جواب، چاکر بیبرگ

* _____ و ڈیوہد انجش ڈرہی

بیا و ڈی تھہ زیر منی شعراء
در زمانی زہر داسغین گھتاں

بُرگڑے لاشارء گہیں مڑداں
تھنگ امدان بی پھگو انڈش

مرگڑے شیف پھر کھنچ ایس شاغء
دست تھئی چھوٹواں سیمیں تاراں

گش منی زندگی گشتغین گانوں
گال منی پسندانہ دلی یاراں

لاشار دروغ بستے مر شاعری شعراں
تھہ شعرو گو پر کشاں ششتا یینء

ماشعُر گو پُر کشاں بہ ششائیں
تھہ کھڑی کھوہ پُرش کھماں ساںڈھیں

تھاں ہما جنگ رو پوہ زیسے
تھاں ہما گران پینہڑ، بسے

دُرھو تھرا براہیمی پھرا موشیں
جیع تھئی ساںڈھی گردن شپتئی

دُرگھتہ بے سوکجہ این کھماں دست آس
گپت تھرا براہسیم، امیریناں

بُستی چھپہ پین گوش تھئی کھاڑ آس
بن دغ و آزاد کھڑا شتی

پھروسی سلطان سہر خیرے
توڑے رنداں پھرا لاشاری گیر آے

شیر پیر زخان دریشک

* ————— و ڈیرہ خیر بخش ڈوبی

شکر، خداوند این جہاں

گون، گوں بازیں قداں

چھن چھن پھر وشے عظمتاں

دریشک داں بازیں ہندستان

بگ، آشاں شہر، درء

نپتی مزاری رختغاں

بگ، ڈرغیں جنیغساں

جنیغتھو ورنبیں تھغاں

راوچی تھشاناں آختغاں

گوں چہا میںی سگواں

دریشک تهنگوین زوار بیغاں
تھاڑانغے تا داسغاں

آر تھو بڑی چھم دیس کھزاں
بٹ ۽ نہر ۽ رتخ سر ۽

زحم ۽ مزاری گر تھغاں
دریشک تهنگوین پھیلوشغاں

لوڑی تھرا ٹھیلی نصیب
شیر ۽ منی ۽ پھدزی

جہل ۽ او وسند ۽ بڑی
میر عالمہان ۽ سر کھنٹے

محمد تھئی بگ ۽ پھزا
کھشتے دست اووشیہا

اے ٹیکو گیت تھمرے

پھولہی مہ بورے این چھادرے

زینز کھاں شوزے چھادرے

میر عالمہاں شور کھڑا

پتی مزاری ٹھور کھڑا

فوج امیری جوڑ کھڑا

کھبی کھانڑیں کھڑے سٹرو

پھٹوو ہمبووین نغرو

بوران پھ نالان شیسفاں

جہسی مہ سندھو رختغاں

دست بے داسی مانڑ کی

سینج کھسا شہر صاحبی

چھوٹیں مارنگے نزدیک

پانی وبے کھیل بجسے
وان آس بگ پھر کھسے

شیرِ پیارا کھوسہ

دڑیرہ خیر بخش ڈوبکی

اوزیات کھناں نام، خدا را
 محمد مصطفیٰ موسیٰ رضا را
 کبوتر تاج پیراں بادشاہ را
 دریا پاروں جیاش بے گہرا
 پیارا نشتغہ امتھینز غیا
 وسی سیم سرء دعوا غریء
 او و جہا نیگی کوٹا نیام درمیء
 سری نہ اختغاں ڈاہی تھشان
 جڑیں پیارا تھئی میاں سوڈئیء
 جسومڑ داں بھڑ تھئی بگشہ گلیء
 پیارا گال کھئی امتھینز غیء

نخیف تھ سنج کھنے مل کھمنوں
گہاچی مر کھوا گر ا قیمت غاں

نخیف ۶ سنج کھڑا شو لیس ہزار باز
سرے گوں سیراں سنج آں کیوساں

سرے گوں سنج پھولا تھہ رطیاں
گلغ گنار ساں لوہیں جہرتی آں

وکاواں سبھ چنگی تھہ از گراں ۶
ہستی یانی پھیزا لوزی شلاناں

ڈغار آں تھرو نکلی سر گوار کھناں
لغام ۶ شینہ پڑی نیش آں رشاں

پیارا انبلاں سنگ تھیز کھناں

باری ہنسا کھو گھت آں جناناں
 زین آختے موت و گماناں

بڑے پتھو پھم و سیں کھسان بازین صہانی
 نکلے دست اشتغاف ز میر کھوانی

سرء پھر نیققاف رومال گزانی
 بدیم ء منبری گوانکھی گر آختہ

جسوں بگ مٹی دیم ء کھس ناختہ
 اے کھساں مڑد این مٹی دیم ء در آختہ

جواب د اسمہ کھو موآں سر ظاہری ء
 تھروں گھتھے پیارا گر ہانی

بوی شد و نہ میر کھوانی
 اگر گرم آف روش ء گیر کھائے

مروشی ماہل او گوری شکارے
 دیم ء مصری بے معیاری
 گزگز نہ کھستی آن دست لاری
 کیف کی موثر غاں سوختنی لغاری
 کشک کاری کھستی جاں ہزاری
 حذایار کھسہ تھئی دور باری
 جڑ این پیارا گو ہو تھیں مصری
 پڑے مٹ گھپتغاں دست گوری
 دو دست ء میانہ ادر حم جنان
 وسی مٹ ء دل خا ء کشان
 مہ و خیں باغ ء ٹھارے سوائی
 ہڑے ما بھور سا کھڑے سرائی

اشال گوشت آساست پیارا
جسے صوبھے داسہ کھڑ دغاڑا

شیر میر ڈوبکی

— وڈیرہ خدا بخش ڈوبکی

دیسہ تہ بڑ دستہ بزان نییا
ماہماں پھ زوریں کھسانی

چھو کہ میں موج دایں ل چھنڈی
جنگ کھناں میری حمبری فوج آں

من سہرا باں کہ سو ہواں رایاں
کھیر دین آں تھیر تھیر بہ گوازیں

ایہ شاں پیت دانور شتی آں
گورم ۶ پاس گرو غیس بگ ۶

اے سوات بلنگے جنبیتھیں
سات تہ مہزواں سٹی آں

کھنے گناں سر کھڑدی سری زواراں
میان ء کھڑیریں گونڈلاں بندیں

زیریں کھنے کھا بانی سر ء جوڑ ء
اں شتم زیریں لیڑو واپھر شتہ

شہر روسی او ہزوں ء کھتیں
اے من او جنگی دودنی سیادیں

گیشتر ماپھی ء بنگ جیالیناں

داڑکھ شہو بستغیں ساز ء

گنواں چھنڈے جنگ گھاڑیں اں

ہے گنوخ بار بندغا مڑدے

شیرِ جوابِ شالورِ اہی میرِ ڈومبکی

_____ دیرہ خیر بخش ڈومبکی

نشہفناں سرِ بابا گچا ہیں لہڑی

سنجرے دیرے بلندیاں

جامِ عالی بے تھغیں بنداں

جھپڑوے جا کہیں بھونگری رنجاں

گھس نہ آزاریں اے دوئیں میراں

نامرادیں بیسہ تھئی جڑے بالا

ناگماں ڈلہے آڑ تھفا جٹاں

کھمبریں گو خان بڑاں حونی

زور وارو بند لیں راج ۶

در نحیف شد و شکی بے شکار شیر
 اور نحیف سنج کھاں پھلہ ہیں ملہ
 بوڑھی نعلان اے شاہڑا میں دستہ
 سوڑی زنجیر، شوخینا
 راکسی، ماہنوا جاہ دی ۶
 وامن ۶ رندی ہتھیار بستھاں
 خویش گوں خجکاں اڑا میں تھان
 سہ ۶ روہیلی میاں بندیں
 پھاڈماں تھاسیں دورواں شہتھاں
 آن سراج دوشیں مہولو گپتھیں
 سہ منی آن شہتھاں منظر انیانی
 زہر و جوش اڑتھوں پھا جنگ ۶

فی کھماں وش وشیں کوات آختھاں
 آٹھتھن گواراں ء میغمینا
 من دے غار ء گوں گو ابر سوز ء
 کھڑیں لوہاراں پھر جنگاں
 اڑتے ء ماچھی ء بریا مینا
 گنتھی میں مل ء سیمیں داغاں
 یہ بریں دار دار کھنے شالو
 راج تھئی مالیم ماں اراں گنڈاں
 پھر غاں ہیڑ پھازیں ٹمن بیاباں
 دز پھری داماں گردن ء شبھتا
 آں تھلیں مل ء مہولان کھپتھا

بُرسئی سرگودھا مرائیاں
جنگ نہ وی سک، قطرہ، گونڈیں

گرگھر اکھوہ، مڑ مزام پھریں

لڈ و بالاج، نہ اوشتاتا

پھروسی سردار، کھوہینا

سنجرشہ بری، بڑاں گرگھتا

گوں زرین، محالویں گیشاں

پھیرنتھو جو انیا نہ چھارینی

نئیس ٹھال بری نئیں مارغ، زانتھش

پلی پھہ وار، ڈھینگراں ڈھوئی

مہسریں میر و بوار، تھہ بشیراں

گوں وسی مہاں، بلوچیناں

شیر دوستین

وڈیرہ خیر بخش ڈوبکی

جنگی، منی بڈے رو

گوہرام منی جام، بیل

وانتکار شینہڑو لکھیاں

سیغیں گور کھشیں سیاہارا

آفاں نہ وار تھ بہنڑیں عاں

رگک چھا بڑاں سندرہ، عاں

باڈولی جواں منڈھیناں

مردے، اے حراساں بیختیں

لیغار چھا دریں ہمنویں

تحقیقیں سلام، گونا

۶۔ ہیں مہلو انانی گون ۶
 سر بار قند ہاری مسکان
 ڈیبہ ۶ چھرساں گولانی
 میش ۶ زونہ ۶ سیر کھنت
 گوخا گور اڑیندیں لیویں
 گورٹھ گوار غنی لائن چیلان
 لہری گوں گوننا پھوٹا سکان
 زندگوں مہلوویں گندیم ۶
 کھیڑدگوں کھیڑاں ہنگ غاں
 کھیڑگال گوں دغاماتھاخا
 لڑے لاپھتہ مالداراں

۱۔ بلوچی ۶ گون۔ رشتہ ۶ شنے۔ سندھی ۶ وڑیں

میشتی بزمی و اندکھاراں
 میتر داراں سحاق ڈا آہو
 بنبار بانگھاں بستہ نام انت
 سنٹھان جنکی ماساں
 سر بار لاڑ کیاں بستہ
 گوجنی رختغیس گل بوغاں حتی
 بونر کھنڈ غء ناغا ہو
 کھونڈاں پرشتھغاں زردواں
 کھاڈاں گوشواذیں پھاڈاں
 شیرازء جساں تھرازیں گل
 زمکھ، گیافیں ریجا
 زردیں دیگر و بیگاہے

ڈنگ ء بن جنٹک جتانی

پھل چھاٹ جنٹک رندانی

سنداں گواڑغنی لال پھلاں

موراں ہوشمی این گلاں

نیم جموئے جیح جاں

نیم کھنلی سر ہوشاں

کھایا در کھڑے جیڈی گھوار

سولیں سومری پھیل چھاڑ

داوی ء مزی دابانی

شاری ء شلی نامانی

عازیزی گور ء ایر ننداں

شار پلو ا بڑ زار ء

پھرن تھی دل و احوالان

کھارے تھی کھنل کھور دیا

برینج تھی زامریں دھنڑنیا

دیر کھن گل و تھیلانک دا

دیر بی جنان جو اینناں

دستی شے مناں پھکار نیں

دوستی گوں ہمایہ مڑ دین

ترکھاں شہ ہر یو گوازی تھہ

نامانی اڑند شہ آدیما

پہی کچھا لوغینا

شش گانے تھنڑ دے پھشتہ

دست جنتھ ہسی بڑزی

کھنٹی افر ہیں آدینکھ

چھپیں زراں سر ابر کھنٹھ

گندی در شماں ہیریاں

گریح کھنٹھ خماریں جھماں

انڑزی شہ بہنٹھی در ماں

دریناں کہ میں میر بیسین

پھلاں شہ وسی بہر کھنٹھیں

ہر سی شکھلاں بھاجی اے

اللہ بیار ملک دوستیں ء

ایشی ء نہما اولیا

سنٹھ سمونیں کھولیا

بیاری ماہیل ماہ ء

سیر شادمانی و خاتما
 بخت با میر جنینا هشت
 دوستی از هر یو آخته

شیر گواہرام پھیر عمر نوحانی

چہ ن چہ ن چہ ن چہ ن چہ ن
 ڈیرہ خیر بخش ڈوبکی

شعداں سرماں گاج دلور ایس

وشدل ء و شحال مزہ دہوشاہی

اے پھڑمی پھیر وکی ولانتاں

گھستغ ء براساں دیس ملکھیاں

زر دمیس بیچ کار ء نیاں مالیم ^{سہ} بے خبر

ناگماں گواہرام میس گور آختھ

بیا اوجی گواہرام دوست شاغاسے

شاد ہی ہر وختاں بیایا سے

اے پھڑ ء سکھیں سکھیں ^{سہ} بھئی

چاکرہء حارانی نہ یاں زونگیں
 دیر نہ ویسا کہ یک کشفے گوستہ
 چاکرہ در میان ء اے پھرا آختہ
 آختو دیر ء دیر وے داسی
 پھاد کنے ستھا مڑد کہیریں ۛ قوم
 شو ابروئے منتھے میر ء
 آں زریں بشک ء میاں ء زریر ء
 چاکر ء شیرازی گبر زریر ء
 کل بلوچ تھنگویں میر ء
 تھرا ء عمر ء باز باز سلام داساں
 آغ ء تھرا گیدی ء گشی لکھے
 ٹھکو ء پھشک لچ ہو یکھے

شیبیری بشک میر بلوچانی
 بشک وسی سلطان، سر، سر، سر، سر
 چاکر گندی جسم سری فوڑاں ۷ فوج
 پیرولی بنگا ہاں مڑو دھینا
 برو بے راہیں سر چھپٹی
 ہنچش گوشتی نشتغیں ستھان
 کوچھوے زر تھوسیں کہیریاں
 ایدا تھرا گاج کھور د فانیلاں
 دیم دینے رادھانی پرموادھانی
 تھئی لوغ شریکی باں جٹ گوپاں گان
 چک تھئی جاموٹری پہ گالینا
 پھ بلوچی آواز غاسکاں

بڑ ز مار تھ جنی رختھیں چھماں
 جنگ ء نوہی پوتری مڑداں
 جنگ ء صوب ء کھٹنغ ء روشیں
 بلاں کہ لاشاری بچھارینی
 گوں وس ڈاہری کھمبریں گوخاں
 کھشتہ مانا مانی ملک میراں
 بوڑنتیں رند ء تھنگویں ہیراں
 چاکر ء شبھ لے گورا بوختیں
 ماہوسی ماں ء گمزن ء بتہ
 مل ماہیلہا گراہینی
 بٹ داں سوران ء گیا فینا

شیر چاکر و بی ورگ (جواب)

— — — — —
 ڈیرہ خیر پور راولپنڈی

زیا نود گواہرام گوں ہے بڑا
 گوں نلی ء اے تھنک رفس گاج ء
 گوں نلی ء گوں بیڈک ء بستے
 نامو نوز بندغ برٹھھے برٹز ء
 یک بریں نازینتھے وسی باری
 باہساں رند بہراڑیں تھازی
 گھشتے نامانی ملک میراں
 میریں شہراب ء سیر تو اپیناں سے نام
 شیبک ء سالودر شیمیں بچھا
 کل ساں معجون وارٹھغیں مڑداں

یاد رکھنے دا بانی کھلات رو شا
 گڑ کھڑے پوری پھوہنغ ء رومباں
 گڑ کھڑے بور کٹا کو خیں
 اے پھزارندی گونڈ لاں زر تھئے
 من مغلطانوں بنہ تھریں راناں
 اے منی چھا پنھولاں مزاری ء
 ندرغ سر سار شتے بوغئے
 کھینغ نامر دے دل ء کھنزی
 مے لغور آش یا مولدی مڑ د آش
 تھر کتہ گانجیں اگر ادا بیاختیں
 بیڑ تمبو آں تھی کھلات چودھار
 نی کہ تھرا گراہرام ء ضرور بیسہ

چاکر پو معلوم دار کھنا ننتھہ
 فی کہ لکھہ بشک و بیار تھیں داں شکر کھا
 رندگوں تازیان ہزاریاں
 بود داساں مانفر ہیں سبجاں
 لکھہ داسو من باندرھ تھئی بوختھہ
 تور دے رنداں بکھر لا شاری گیرے

شیرجہاں خان زند

* دڈیرہ خیر بخش ڈڈبکی

اول یات کھناں نام، الہی
 رسول پیغمبر، گوں چار یاراں
 اماماں دواند ^(۱۲) دہیناں دوست داراں
 جہاں خان، گشتی شاہ، مداہاں
 علی، کافرانی جنگ، گاہاں
 سوادھی، بقبہ اس کافرانی
 سوادھانوں من چھے، گڑانی
 چمن بوستان باغ سیلہانی
 کھتوری آسک ساں ریم جعفرانی
 دسی ماڑی آں سہرین تھنگوانی

شغل یک رنگ گل زر و کھاریں
 چھاریں گنڈاں دریاہ و ددھکاریں
 صدوسی لکھ کھلات ۽ لاف لاییں
 ذری درواز غو پنج صد ہزاریں
 سِلے تھنگو سِلے نغرہ ۽ اواریں
 ہے گوں لال موتیاں جنر طباریں
 ہے داگال کھنزا گوریں جزیدہ
 مناں کھس نہ سچھی شیر بھینگا ہاں
 اُران مدنیو اعلیٰ ۽ نامیں
 شغل ترکہ بہادر پہلو ان این
 ہما مرد زندغا علیٰ امیرہ
 بیاری سی سیں دیں وگلی ۽

بگھیرتھہ سانگائے ملکا ز یاد ہیا
 بے کچھ کہ نام این آں اتارین
 مثال ۷ گمبزاں کو پر گیا ریں
 مثال ۷ لوکھ مغدارے کو اوں ۷ کباب
 گرانڈے دنبدریک دنا ریں
 خرارے کو ڈی ۷ دانکو جا ہی
 منٹریں کیف ۷ اغر سیاہ ۷ نوشی
 دو صد جوڑی پھذا کھینغ پوشی
 اش ایشی زور ظلمان زیاد ہینیاں
 دنا سال ۷ کھڑی سامان سایہ
 وطن کوں چھوڑ پیر دیاں سدھایہ
 بیاختھیں شہجواں پھہ باغ ۷ واسا

ہمیں اچھوں کھڑے، مے شہ جوان،
 بکو تھ آختھنے خلقیا خدائی
 بکو تھئی ڈیہہ، ملکیں دیر جانی
 ہمیں گال کھڑو گوریں جزیدا
 منادیم داسفا شمشاد، شاہ،
 براں من زندغا علی امیر،
 گراں من گور جننگ سانگ سیر،
 ہمیں گال کھڑے، مے شہ جوان،
 ہماں مڑ دے کہ پھولے من جہاں،
 ہماں علی من، سمبر میان،
 ہمیں ہندو بیسہ کھونڈو زانا
 پکر پینج، کھڑے، عاقل اجاڑاں

ہمید اسٹاسیرہ، سجاڑاں
 امیرین گمزہامیاں، سفارہ
 شنروکوہے پندھا پھادا آختہ دراہا
 نیسی موت آس آں رب، الہا
 غلیم، تھیرساں جو رداسٹی آ
 ہمیدراں تھیر کھشتہ بیسہ چہارہ
 آراں ٹھپان ریختی زہر مہرہ
 ہمیدراں نعل داسو جند، گنتھی
 قتل گوں مصطفیٰ چشماں گور آختی
 علی شہ پنج سوز، بجھی
 نیت آرام مئے جام ایس علی
 گھڑی موکل آس آں دریں نبی

غلاماں ننگریں تیکھے وسین توں
 دہی وڑداں نہ روت شرگوز تھیا
 ہماں شہر ء در ء باغ ء لکانی
 ہومیوہ مانتھی متاہی
 آخر نجیا وارٹھاں در ہے بسیاں
 بغیر اش قیمت ء کھس ء نہ دیساں
 ہموداں بگداشتونشتاں در دلبر
 ہماں میوہ کھزاں لوکھاندر
 بیاختھیں باغ ماں پھر باغ واسا
 گیافیں باغ دیسو آس ء کھپتھی
 سرے دان چونی ء پیان سٹھتھی
 شہر ء داہیں دناخو ریں جزید ء

مردھی مڑدے آختہ یک سہری آ
 گیانیس باغ پھڑداس نقتھاشی
 نوانتھی ننگہیں شہرا تھاشی
 ہمیدا گال کھڑا گوریں جزیدہ
 ہمے شہاں مڑدماں جلدی بیارے
 حضورہ مارپیشہ دیم دارے
 ہمیدا گال کھڑا گوریں جزیدہ
 چھھنا شوے سخی این شاہ جنسہ
 ہماں مئے کافراں گپتھو کھڑا نعل
 جواب داسا حیدرہ تہرتی ہماویل
 ہماں ہندو کھسام این شاہ کھاری
 ہماں کافر کھسامین کہ دیم داری

علیؑ چھو ہکلاں کھلی مزاری
 کھلا تھان زند کھنت کھو ہاں ڈاری
 علیؑ سینغ ہفت گز نہیں
 اش آں چاندی چراغاں شمس دیمیں
 جہان ء مشرنتی میاں ہندی
 نبیؐ ء جامو امیسک نہ نندی
 علیؑ کہ روت ء پھروئے روشا
 جھڑ چھتر وئے بنداں سائے پوشا
 علیؑ دے مڑو خیں مل سا ہفت
 ہماں کل سبراں من ساں نوایا
 تھہ وسی مل ء بیاکوں من مڑا میں
 ہمیدا گوانکھ کھز و جلدی اتار ء

علیؑ، نیزغؑ، نیش گزرا

گشے پلو زنا چھونا سوارا

دوازده کھوہ آواز تھوارا ^(۱۲)

جسا سنگؑ، علیؑ، ماں نیرا

حساوا کھپتہ اصغر ماں ڈگارا

ہمیدا بیسہ مئے علیؑ ساری

میتاں جوڑ کھنت شماں جاہ پہ جاہؑ

س میت

شیرِ پیمانِ زند

و ڈیرہ خیر بخش ڈوہی

حال منا نو خانی سہرا بیسہ
 چھو منادوستیں مڑ دماں داسا
 چاکرے لڈوزیتیں مانیں
 بار تھئی زرزیر مافرین دوستے لے زنجیر
 اوہے شہرے گگڑ الوہار
 تھی ہمو کار تھرا محنتے مڑ وار
 تھاہ منی مل اے شش تھلیں نعلان
 جاہ سسے اشتانی تھینغ تھغین میہاں
 اوہے شہرے نش تھغین موری
 جاہ سے اشتانی منا چھا گراں دوش دے

چاگھراں دوش نزم کھنیش پینیزاں
 پھاز منی دوست ۶ نزم ۶ ناز رکھاں
 پھہ کہیا انی تلغاں زانی
 نواں کھر چھپس زوریں سنگ بان آیاں
 لڈ سامیریں چاگر ۶ راج ۶
 زیدو ۶ محمود ۶ مریدے غا
 لڈ سو بڑ زادیم ایس بولان ۶
 چھی اے پر مولہا چھی اے ماران ۶
 کھنڈ غے جلاوی بھڑ انتیں
 کو نجی قطارے بستغ ۶ لوکھاں
 تھنگویں ساہسانی گلیں گودی
 مہولی بکھاں اشس اونداں بی

مہرنگ و شار پلوء بندری
 پھیادغ بی گوں ہمسراں ٹلی
 حید چھر نتھی بمبلیں بریجاں
 گیر تھو گوں پھالوش ء کھنارے
 من دسی دوست مہنداں سئی آں
 یک برے روت بھیرے گڑدی
 گریح کھنت آسکی کدھیں چھماں
 دراز کھنت حنی رختھغیس دستاں
 آں تھہ مئے دیری ایں بلندیان
 آں تھہ مئے کھوہ ایں بانڈو ہندیں
 میہہ ساں گڑوخیں نریانانی
 حادراں شیر واریں بہانانی

چند روش ریحان و ملوکینا
 ملل ماں اے کھشکیں کچیا تھتھی
 شنگر و تھتھو شانگ گواز تھتی

یک ہے گال و برنناں نیلاں

سنج شہ باکھی مرکھویں درازاں

دبرا موچی و برغیاں

برسنی نوخیں دوش کھنیغاں

پھیادغ و ریحان نغے پھیدا

لٹھے زیری نیں گردغیں بجے

نیں بز میشی اٹکل و کھسی

نیں کھش و کھلیاں بچھرینی

تھر گھزی سیاہ کہ ہنگ ماوند ریں

شف رواں پھلین نیلڑی دُراہیں
 پھر شے ہلکھ تھا شفا سکھیں

شہید میر شہزاد زند

دڑیرہ خیر بخش دودھی

گھشتہ زید اداں شاہ حسین

ماہ اشتہفاں گنجیں بلند

مسکاں حلب گوں کچھیاں

گور شمس رنیا آختھفوں

جنگ ۶ کہ داسین نومڑیاں

جفدال جٹ گھشتفاں

می صاف ملک زسیفاں

روش ۶ کہ رستہ روستم ۶

زبوں گوں میریں چاکر ۶

راج شہ بلند اداں ٹھیلساں

ماں اُکھیاں بہہ رہی پیسغاں
 ما گجرات ءِ آختھغاں
 پھیشی ہے جنگ داسین

لگ بھری روزیتیں
 تھیر بنگیلیں ماں آختھغاں
 ماں گجراتی درنایاں

حال بادشاہ داں شہزاداں
 بچھان درگوشیں جاناں
 بیائے کمنداں گپتھغیوں
 زحماں ہماں مڑد جاناں
 لجاں وسی آں سیتیاں
 براساں وسی آں تہہ دلاں

زباناں دو دستیاں جناباں
 گوں آہختھیں دعویٰ گراں
 صُحْبِ ءِ مَقَاوِلِ بِسِیْمَاں
 صُحْبِے دَاں زُرْدِیْنِ دِلْغِیْرِے
 ہفت سدر بہشت صد گھشتھیاں
 پھوڑ بادشاہی پھر شتھیاں
 لُجی ءِ شُرْمِی ءِ شُزَاں
 آں بادشاہ مہر کھڑا
 پنجاہ کٹاری تھنگویں
 پنجاہ کھوہ ءِ آبِ رِشْمِ ایں
 پنجاہ بہاں تنگ بستھیں
 کچھی مزن بلیں بہاں

داسا تھی میریں بکھیرا
 دوستے منا چھو دیدغال
 آزما تھے ماں کھنواں
 جھلینداں جہلا مٹھیا
 کوہے روئے مسکیں کھلات
 درستامنی اسپ جویں
 مڑے مغز سوگشی
 پیڈا سلے زیرء منی
 پوتی پتھر اکھاں داسغاں
 کچھ ٹکراں رو دینتھغاں
 موردا نغ مڈ بیسغاں
 کچھ ساہنر کانی چٹغا

شہیر شہ مرید حافی

صحوی شکاراں رپتھغاں
 کھوہ ۶۶ بنے آآختھغاں
 دروہے زری لوداں گھڑا
 ناجیر ہیں سوزیں جھڑاں
 گپتھیش منامن بے دہاں
 نیتھیش منی لوہیں کھماں
 دز کھار میان ۶ سوڈنی
 نی کھ سہینڈراں چھ جسا
 نمبی ۶ سار ۶ھتھیں سیلہاں
 جا چھوڑ کاوی چھنڈسین

چھپیں ہماں لوغاں جیسے
 حانی، مانے پھل گریں
 جاں تھئی سہیلی دروشگیں
 شاہ، ار، جنتھی چھلنبھ
 پے بہار شربنا
 پھیری مس سیدان، حصفان
 انھیں لال، دی تندر
 انھیں حانی، بلندر
 کھوپیں کھتے گوں بانڈواں
 گوں گندنا گریں، دل
 اید کھنی کھوت در لمغے
 مارے کیواں لٹھمغے

سہرِ جہیم شیشہ بانزرے
 بیامن تھرا چھینگھاں دیاں
 چھینکاں پھشار دامنء ۔ شمار امریک
 پھر لکھ بڑی کھنڈنا
 دیما کھلات رے سچوے
 دروازہ ہشت دہیں
 گنڈو کڑواگون نغریں
 گونجی کاف روئیں تھنگواں
 زالء مانیاماں نشتی این
 زندیں جناں دیواں کھزا
 شیشن کہ دست تھنگویں ۔ سبچ

سرسر کھنڈ ڈبیریں

جنتی کہ ملتان، گھڑیں

ایدریں نیاں میں دوست، تاشاں

ایشاں آنش تھہ دیا گورے

روئے امر دیں کھلاں کھٹے

گھلش شہ کلام تریں

زالیں مایا ناشتی این

رندیں جناں دیواں کھڑا

اشی اے دے شیش دست، تھنگویں

اے گراماں سیاہ مار چھوٹھریں

کھے جنے بیج کھ ٹھک

لکھے جنے مندری ٹک

لکھے جنے شار میں سری
 نہہ لکھ ہارے میں گورے
 ایشاں منی دوست ء نشان
 بن تیکھ چھپھیں پلوا
 گیر تھسی دہیں موڑ دانغاں
 جھٹ ء تھرا ڈکھان دا
 گش میں گپتھغیں مرگ نیاں
 من تھہ مرید ء قاصداں سے پیغامی
 مناشیہ ہیں مرید ء ششاسغا
 حال ء گر ء جلدی بیا
 اوجے گنوں میں پھس منی
 من کھ گنوخ بان ء رواں

پہماں میارے تھہ ہلاں
 نیس ملایاں ہنگیس کھا غذاں

نہ قاضی گو در راژی مشلوں

مں گوں دوایاں دراہ نواں

باج وسی براہو ندغاں ع محبوب

باکھی گنوخ کُل دراہ باں ع باقی

دراہ بیسوما دراہ ء دیسغاں

عشق چر یا دراہ نہ وی

دا نکھو کہ دوست ء مدرا

یا تے گنوخ بنتھو ء رواں

یا کجھتھو لوغا مہراں

شیر مائی مریم رخشانی

جہ جہ بن ڈوئی خیر بخش ڈوئی

اُو ہے من باساں گوں وس زالی زانغاں
 زانغاں زالیاں او و مارے ورا تھ
 نازش ناخوئی نواہیں پکھٹے کھڑوں
 نازاش بالاج، سر و منڈلیں کھڑوں
 چھم ماں دوستیں، بخاریں نیچے، جسنوں
 دلیہ ماں بگاں دلیہ ماں تارمی مالغاں
 دلیہ بورانی لطیفوے کھڑغاں
 مدیئیں ڈھال دلیہ او شیش گداں
 دلیہ ماں گوخانی دورنگیں کھاریگراں
 دلیہ ماں میشان دلیہ ماں چھانک کھانے بزاں

ہنسا یاداں گھوڑوانی ہا نواردا
 گھوڑوانی ہا نوار و تھک رکاتی توار
 صحوی بانگو ہے تھک نر لوراں سر گھرا
 گوں وسی دستاں داستوں ننگ ہتھیار
 کھار چھ کھار سوڈنی یک ڈکھیں سفار
 زبشیں شلواراے مغنڈاں بڑزا بڑ تھئی
 کھوہ سلیمانی پھاشنی ہفت درکھے گھرنی
 دستاں ماں بچھا دستاں مال سوزا پھٹکھا
 چھماں چھرنیا پھروسی دوستیں مردماں
 شنکرو ماں شانگو میں ناخو زاخت گھسا
 جی تھرا باس جی منی درمانی سر تیم
 من تھی سہراں نیلاں گوں جو رہیں در من

جینغ مُسَدِ لَسِیْنُ گوں دروہ مغاں بے صحبیں کھوں
 نی کہ ماں سرحدیں ہنشی آذر کھواں
 چھماں چھترینا گوں وہی آسکی کھجلاں
 سستھو جینغ دروہ کھزوں بے صحبیں کھماں
 بجریاں بازار سو جام ۽ کھونغاں
 داں دے گونڈیں بیسہ تھیفانی مار مار
 گھشتہ بالاج شدوی روغ بیسہ ڈغار
 ہور ماگوار اسان میں بالاج ۽ گا مگج کارمباں
 ہو مہ گوار اسان مکڑی ۽ کھوہ سرا
 ہور نوار اسان میں بالاج ۽ خونانی ہلو
 رہ خسانی شواں مبار ۽ پھیٹھ کھنت
 گوازی چکاں دستین بچھا پھیٹھ کھنت

تھے منا منتھان مکھن براہیم این حسن
 مہ صدبری آرمیں تہا ہے بے صحب کھماں
 تھی پھسی روشن ۷ ڈر جناں بلیس مہ روا

شیر چاکر زندگوں شہنشاہ ہمایوںؑ
 جنگ داسغت دہلی، تہا

ت بن بن بن و ڈیرہ خیر بخش دہلی

شیر می لانگھاں دوز ہیناں

ناہ و گنگاں شیر تو اہیناں

در کھنڈاں دودانی پھتر جنگ و

چھتری بیسہ اوور احبان

یاک سراسر داراں جواب داسہ

تراں کھنڈاں میرین چاکر، شہ حق

شیرہ یک مُشتا جناس شرطاً
شنگر بی یاسا نگر گڑوی

ہے وسی آلکافیں سرگیزاں
پے وسی ہبسی چھوٹھوئے بانہاں

جنبساں چھوٹھوئے حکم اللہ سے فوج
دیم اوردی دھورائیں کوٹہ سے دہلی سے کوٹہ

مہ خدا آمان سے شمس بالاداء
روش در آختہ کہ چھوٹھوئے پھید اغیں

کھئے ہمایون گوں سہ چہار لکھا
پھوٹھوئے ہمایون سے سکھ زور اغیں
شہنشاہ ہمایون سے

لاکڑی سامہ سُدرائیں بلاں
 بڑ چھو داودی زری ہولار

من بکار نہ رہی پھساذاں
 مرے بلانی سرانداں

میں خیال کھڑے گوں ختھنیں چھپاں
 چھل ہزار ڈٹے پوتری رنداں

تھینج چھوسوزیں آمنروں مسکاں
 ماں مزار سر کھونغاں داشتہ

نار ہو تو پکی زہر زنگاں
 اے زریا نانی گرڈن ء تنگاں

بہر بخت چھوڑی پٹھنی رنگاں
دیر نہ دی سکھے قطر ہے گوستہ

پھڑغے میرے لشکر پھڑشتہ
دھنڑا آتش میں بیبرک گوستہ

جنگ جسامیر میں چاکر و شیخ
رندگوں کھڑیاں ہزاریاں گھوڑیاں

جھوڑ کھڑا میر عالی بہادران
ڈوبکیاں گوں مار غیس بلران

انہو بخلاف سیرا آختہ
دہ ہزار ز شیر می گڑا کینتھیں

ماں انہ دے چاند راہی گراں اسہ
شہدادوں ہند بنگوین بچھاں

مانڈڑین بازار وراں بنگاں
شیڈراں در کھینا سر و صحوہ

سا او میریں چاکر و شیح
نہہ گھشا تھو نہہ بر تھئی ڈراہا

اید اچھا ریاسی دیروئیں داسیں
ہوت ترارہاں بورد ساساراں

مردے اے سندھی نیمغاں بیاختیں
پل منی باہنداں امیریاں

پچھویں رانی آپھہ یافیناں
 پھر تھغاں اچی نہہ تھلیں باہنیں

ع زرء باہینک

شیرینندھی چاکر، میر شہزادہ پنج
 بن بن بن بن و ڈیرہ خیر بخش ڈوبکی

نشستاں سراست گھر گنجیں
 سرنی پنج کارء نیا مالیم

ناگماں ہنگیں کھاغذ کھایاں
 کھشتاں لَسء لا منٹریں رُنا

کھشتاں راوچیاں مڑو خیناں
 جانء مئیں نندی وز لہاں تھپتاں

ملہل و خاصاء دو تائیاں
 اڑ بہا نانی چندن زیناں

یک رہیں درنائیاں مہ جنیناں
پھوڑا کش ادویٰ رواں ہمسہ

نیم اش ملتان، گڑیں کوٹا
اید اچھا پراسی دیرے واسیں

ہوت قرار بنت کہ بورسا ساراں
سوم اش سیمی حقویں بلان پادوں کا گٹھ

اوہ ہووے اختیار خاں منتر انیانی
اے تھئی بے پوہیں دل، نیت

بُختگیں جو آنی سرانندے
گوں سبھاگو کھیلغاں زیرے

روش در آخته که پھوڑ پھید اغیں
سرگھز اجتانی تیل بازاں

ٹھیک ٹھاک بسیہ قطر ہے گوندیں
میں اڑتے جھپی پلو اچھرتے

پھرتے اوغاں مٹل بھیمیں
ہمکل داسہ ما حیا لال را

ما حیا لانی دل نہ چھنڈینتھے
ہفت گیت اُس زند پلو کھیتے

دہ ہزارے راوچی پنجاہ شہزاد راہے
اں سبھا گوئی مانڑ مارختے

کھیلےں جتانی جوین جوہاں

شیر حسن مولانغ شلی رند

جن بے جا و دیرہ خدا بخش طوبی

شلی سوال :

کھے بیس باڑتھ ہر لکھویں

شاریں گدی پھر کا لو میں

اش کھنلاں زردانغے

ہارانش تھر فوہیں دانغے

ایشان حسن رنداں ادا

پھوں بیسوں چھوں ۽ تھرا

نغنے درغ و وسغ کھفغ

پنجاہ یک تھلیں چونک

مہ گیوار سو دیر ء گھنڑاں
 اء پھڑ تھئی نام ء چھڑاں
 ہجہ حسن رند نہ وی

جواب حسن :

کھایان ء کھایاں مہ شلی
 نہ دیسین بیلے منی
 براساں پھہ منت داشتغاں
 جتیں جناں پھہ جو دھڑی
 سیالیں جناں پھہ موہلی
 آں یک شلی مانی دہ شلی
 اڑ ما شلی چھیا گہیں
 نہیں پیش دار کڑی ء تھنلوں

شلی نام انت

زاناں بھرو میں گیشتریں
 زال دے ماجھٹ کھنوں
 بگ تھیا باز کھتوں ۛ بازیں اشتر
 کھتری منی جان ۛ گداں
 جان گداں صابون کھنے
 صابون کھنو بیا بیگی
 کہ پیغام شلی ۛ آختغاں
 حال گوگداری مڑدماں
 پاریں منیں براس مسترین
 ارمن کہ چھینیں جواں تھریں
 بل پھنسی تھہ مہومی
 داغاں تھہ منی آں بل دے

کہ پیغام شلیء آختغاں
 پراساں شہ زیران محمدان
 بوران شہ زیران مہلوء
 عالیء زرمشتیں لڑء
 مہلوء شفانی سوہویں
 محمد دلانی دھیرویں

شلی پنیام ہارون پلوہ

بن دڈیرہ خیر بخش ڈونکی

نوداں منی درووساں برے
 مسکیں سلاہاں کر کھنے
 ہارون پلوہ تھینگ و سر کھنے
 دریغاں جنگ جنی و اکھے بیس
 بستیں شلی و جا بھے
 موڑ دانغ مٹھ من جیسیں

پھہ رنداں حسن مولانغا
 دست میں ہے کھارے رسیتہ

سیغنی کھڑوں کھل گور غیس

نیل ء جسٹوں پھشک رٹھیوں

مولانغ کھوش ء حوالے

داسے حسدیاں من ء

داسے اش کہ بہر بکسش وسی

بارون ء جواب :

نوداں منی دروساں برے

داد شلی ء رابدس

منے تھئی براسی گواہری لکھوے

موڑ دانغے منٹھ من جسا

کچھ زندان حسن مولانغا

دہ کچھ روخیں مہلو ء

وہ چہہ کھسائیں محمدؐ

پنجاب کھپرا عالی حسن

وانی جھڑو کے چھڑغاں

بنتاں کہ تھرائیں گوالے

مولانے تھرکھی برو تھ

یا تھاں منامہ نیم شفاں

حیراں ہماں مرد کھناں

مولانے یا تھ نہ ری

تھ لال جمویں جینے پدوش

مولانے سیفا شمشیر

سونابخش علی بند
وڈیرہ خدابخش ڈوبکی

مروٹھی روزنار ابا فی دھما کئیس
گئے گراں قیمت لال بدخشاں
پچھ عرضے زرخ کہ لکھے فلوشکاں
خریدار من و جوانہر فروشاں ت جوہر

زواد کھٹھئی عطر و لیلیاں
جسی سیکل ماتیلیاں پھلیاں
نظر گھڑ و ما آش اے زریں تماچیاں
گھڑی قد قاہے شمشاد قسریاں

خجل بیسہ قریم و سرے بوستاں
گل و لالہ مر گلزارے گلستاں

گمیں پھر ناز عالی حکمت، شاں
 رخاؤں کھڑا، عجب شارے رزم شاں

کھڑا چندی چکوراں سرفروشاں

سُروہ آں ہیں کہ باز میں اشک آقاں

فراقاں بیارے آہو در فراقاں
 بغوش کہ یک آغاقے من تھراشاں

نجیلیں جاگماں کھس نشی جواں

امیدوار کھنڈ پھیشا غریباں

کھناں و ساگڈا پڑھے تھل گراں
 ہمیں کھسان راجی تاجداراں

نہ چھری تھیش وی حرف ما ہزاراں

کمندان گراں، پھو سنگیں باراں

نجسکاں بازیں گزند ہور ہاراں

نقاباں اے جبیناں حاجتِ زبیدی

وس گوں بے گوسا دل بچہ جانی

رسانداں منزل ۷ حیرامانی

ہمودا درپہ تھڑسیں رہنمائی

شہید ہیبتان بلیدی میر عاق
وڈیرہ خیر بخش دزدی

چیترا بازار ء پچھو میں رانی ء گلا
چیترا بازار ء پچھو دل ء راین کھیلنا
ہیبتان ء مارند دیوان ء قول گھڑا
سیلبر ء راستیں دست مانوہتاں جسا
ہر کھساں ڈاپی گون منی بگ گون کھنی
بگ منی نولہ کھنڈ غاشہ آن دیا پھری
ناگماں روش پھا کر لوکھا لہہ جسا
ماشرو میرین ہیبتان بگاں مر شہزا
لا پچسارنداں پچھو مڑانی ء جھیر طوہ
ماوسی بوکھ ء نیلوں گون میران تروا

چاکر سار میں آشکلین کارانی گشاد
 ٹیک پلسویے ہوش سر حال گھڑاں
 چند ہا چھوین لیرغ و شنبہ گنگراں
 نام مولایا چھوں فقیراں بشکاسغاں
 بانزراں زبیر شاں دیر میں اجان بندیاں
 ما کھی گورگیغا نغرا آرام و کھناں
 چاکر و بگ جتہ پھڑا ہی گولکھے جسا
 بگ بدیا نو مسک بے روٹا میں نہتھاں
 ننگر میں گواہرا و چونکاں رینتھاں
 چاکر و وس رو دین داماوا گوانکھ گھڑا
 چھٹھ میں نڈاں ستھاں جنڈر میں بھیاں
 کیشتر شیراں بہاں فرغ زین بیغاں

پھشت لاکھیز بھد او نڈاں گنتھن
 بوروزنا نیاں چھولیا پیاں زُٹھن
 ہے نہ دی ساگون پیاں گوں گھپتھن
 نہ ہی طاہکائے داسی گوں لشار پوترواں
 کھم تھما رند گرتھن گروخیں نریاں
 چاکر گندا ناں پھروسی گڈی گھوڑو
 ناگمان دنزے رستہ نہ ری کھوڑواں
 بیتاں بی برگ گوں سی ندھیاں
 نہ ہی طاہکائے داسی گوں لشار پوترواں
 بہنت گیت میر عالی داسی مہ بگ عیوض
 سہ صد رولی گھشتش لشاری گھر
 پنجاہ مملان گوں قران عالم

چاکرے بگ ز لیسو پہنادی کھڑا
 لانیچسار نداں چھہ مڑائی ۽ جھیرو ۽

ماوسی بگ نیلوں گو میرال پوتر وداں
 چاکر سار پیں آ مشکلین کھارانی گشاد

ٹیک پلسو بے ہوش سر حال کھڑوں
 اے پھڑی دنگیں گوں منی برساں گتہیں

آکھت روشے مامنی کھا ہور وداں
 ہتھتھ بگ چھہ طوئے تھران بیس

ہشتمی رشا بگ سی جگ جاہ ۽ شتریں

آں مزن نیشیں یطر ماجتار کوتل ۽
 نارٹی انعام داسی سیوی چھار کھے

اے تھئی بورانی قدیمیں میریں ہیتاں
 اے تھئی بورانی قدیمیں روش قیامت

شیر دریا خان ڈوہکی

جن جن بد و ڈیرہ خیر بخش ڈوہکی

بیل بنگوین شاہاں

پھیری کھیہیا کھاختھاں

شہر ڈھاڈرء سوزیناں

پھڑس کھاں امیلاں پھلیناں

چھنچھن اتفاق جنگانی

آواں گرو منجھانی

پھڑس کھاں سچوین پیروزء

جم کھاں ہا سرء کھوہینا

گڑماں میڑواں پھراہاں

سلطان پیرولیء تھیغا

داغ و گڑا سوزینا
 نود سرگداں سا نڈھینا
 ہر تھیں کھنڈو خواجوا
 جنگ دوستیں حسن صافی
 اوغان کہیں کسٹرداراں
 داغ رختھنیں بھلکاراں
 داسٹیں بدرہاں گڑدیناں
 قدرتاں کریم سازے غاں
 ماہ پھیلین ایشماراں
 ہنگیں کھاغڈو در بختاں
 پھوڑ پھر غاں نرگپتھاں
 ٹال بڑو مری مسکانی

دریشک جعفری سر جو شین
 بیلاں بجرى ڈکھ داسئیں
 میں زین رہ بہر نرٹیں در کھو خین
 گپتھیں پھہ علی اختیاراں
 جلدیں سو ہووے پھیشی نی
 نودی پھہ پھٹاں ماں رفتاں
 جہلا کو چھو کھا ہی آ
 گوڑی ء تھنکیں گزراں
 ایدادیروے سلطانی
 داسئیں ماشفی سہ پاساں
 پھیشا ملو وے وائی آ
 شوئیں نوکراں بوری رُنب

رائی رپتغوگردندداسییں
 ہوت مہولان باربسیاں
 لامءراکھڑاکھڑازیاں
 بورچہہلمہاں شیریاں
 تھوں زلی شہنراں دیریں راہ
 محل مومن ء پھیشی نی
 ریح لٹڈغء گوازینتھیں
 دیلئے کھڑیں پھاس فیلی
 پھوڑ سرگل ء ڈنگ بیسہ
 اوزگورننگریں دریانا
 تھراں بھنریہ بورنتھیں
 سکیں تھاشغابڑجیف

کھانکے کھڑے میں گوئے لی
 ہانچو گریٹنگاں روہیلی
 جو ریں دژ من ء گڑ دانیں
 مئے رند ء مر کھو ء دنزانیں
 گو اچھ اسپر چرخیاں
 جیلکیں گرو خیں تھیفال
 ہالو ء جتہ ورنائییاں
 تھام چھو ٹھہیں من دیلاں
 شاو لیز میں لو ہار ء
 ہو تھانا پلہہ دارینا
 مڑدی من گزاراوشتا سا
 بچھ مہیسرین گہرام ء

ماہ مہوخی اور ریز سئیں
 سندے اے منی د روہی جاں
 اولی وار تھغیں کھا دھواں
 دلی تھنگواں سہہ ریاں
 بے جز ماجتہ مینہ نایا
 پھنتھ بے ہوشیں سدھوہ
 بندھ گوں پینہ طرء ککیفا
 پھے مندرے جسے کھوہ نہیں
 مسکینے گھس بے سیغیں
 نوداں آغء نصیب بی روشے
 آل مرداں براں ٹھیلہانا
 مئیں سا نرین بیتھغیں ورنائیاں

سیر شاد ہی میں اترتے تھے
 چھلا غم، گوں دو ہنیر، جا نہیں
 سہلوائے منی براسی آ
 برے تھے دل، مھر اس سے
 گورخ، سر بُری دیکھانے
 مارا پھا دغا گوں کھپتے
 گر کھنٹھنا سینہ

دستانی دل، میرہ بیایاں
 گو خانی نریں روڑ زایاں
 میشاں جتر طیس چھار زیناں

بلک بست بہاں ننگاراں
 بینغ ما بزانہ پھر نکاں

گداریاں جھروٹ پیرانی

شیراں بندیں اجانی

